

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžf/31/2012
Identifikačné číslo spisu:	5011200381
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:5011200381.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: AUTOALLES, s.r.o., so sídlom Košická 34, Prešov, IČO: 36 359 033, zastúpený: JUDr. Mario Buksa, právne služby, s.r.o., so sídlom Červenej armády 1, Martin, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, so sídlom Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: I/228/4411-22443/2011/993168-r zo dňa 23. februára 2011 a o žiadosti žalobcu o oslobodenie od súdnych poplatkov, konajúc o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2011-31 zo dňa 9. novembra 2011 a proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2011-62 zo dňa 16. apríla 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2011-31 zo dňa 9. novembra 2011 z r u š u j e a v e c v r a c i a krajskému súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 21S/32/2011-62 zo dňa 16. apríla 2012 p o t v r d z u j e .

Odôvodnenie

I.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Žiline (ďalej len ako „krajský súd“ alebo „prvostupňový súd“) zamietol podľa ustanovenia § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len ako „O.s.p.“) žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania v záhlaví uvedeného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný podľa § 48 ods. 5 zákona SNR č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon č. 511/1992 Zb.“ alebo „zákon o správe daní a poplatkov“) potvrdil rozhodnutie Daňového úradu Martin č. 666/231/95245/10/Sum zo dňa 15.12.2010 (ďalej aj ako „prvostupňové správne rozhodnutie“), ktorým bolo za zdaňovacie obdobie august 2007 platiteľovi dane z pridanej hodnoty AUTOALLES, s.r.o., - žalobcovi, vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty vo výške 76.890,49 €. Žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

Krajský súd dospel k záveru, že žalobca v prípadoch, keď došlo zahraničnými dodávateľmi k dodávke

ojazdených motorových vozidiel v režime intrakomunitárneho plnenia, tzn. bežného režimu zdaňovania zo strany týchto zahraničných dodávateľov, taktiež i on mal povinnosť použiť bežný režim zdaňovania týchto dodávok v zmysle § 22 zákona č. 222/2004 Z.z. a ak použil osobitný režim zdaňovania v zmysle § 66 uvedeného zákona, uvedený postup bol nesprávny, stotožniac sa s právnym názorom žalovaného, že nie je možné kombinovať použité dvoch režimov platenia dane ako to urobil žalobca, t. j. postupovať podľa bežného režimu zdanenia, keď pri nákupe vozidiel postupoval podľa § 69 ods. 6 zákona o DPH ako osoba, ktorá nadobudla tovar v tuzemsku z iného členského štátu a podľa § 11 si splnil daňovú povinnosť, pričom túto daň si zároveň aj uplatnil na odpočítanie dane a zároveň ohľadne toho istého tovaru ďalej pri jeho predaji postupoval už zmysle osobitného režimu zdaňovania podľa § 66 uvedeného zákona a zdanil len kladný rozdiel medzi predajnou cenou a kúpnu cenou znížený o daň.

Krajský súd ďalej zdôraznil, že samotné použitie osobitného režimu zdaňovania, ktorý je zakotvený v § 66 zákona o DPH, je postavený na princípe prednostného použitia špeciálnej úpravy zdaňovania, v danom prípade osobitnej úpravy zakotvanej v § 66 zákona o DPH v prípade, ak nastanú hmotnoprávne podmienky uvedené v § 66 ods. 2 tohto zákona a teda ak tieto podmienky nastanú, daňový subjekt je povinný uplatniť osobitnú úpravu, čo však na druhej strane znamená, že v prípadoch, ktoré nie sú stanovené v tomto zákonom ustanovení, nie je možné osobitnú úpravu použiť, keďže povinnosť použiť osobitnú úpravu je recipročne spätá s oprávnením uplatniť túto osobitnú úpravu len v prípadoch uvedených v paragrafe 66 ods. 2 a nie v iných.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 250ja ods. 2 O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.), a dospel jednomyselne k záveru, že napadnutý rozsudok zruší.

Z obsahu odvolaním napadnutého rozsudku najvyšší súd zistil, že prvostupňový súd opakovane, na viacerých miestach v odôvodnení rozsudku konštatoval, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie o vyrubení DPH žalobcovi vo výške 43.626,17€ za zdaňovacie obdobie november 2007 - na str.6, 12, 13. Naviac uvedená skutočnosť bola rozhodujúca aj pre ustálenie skutkového stavu, z ktorého krajský súd vo veci vychádzal.

Podľa názoru odvolacieho súdu prišlo k pochybeniu krajského súdu pretože sa zaoberal a posúdil inú vec, keďže v tomto prípade je predmetom konania prieskum zákonnosti rozhodnutia Daňového úradu Martin č. 666/231/95245/10/Sum zo dňa 15.12. 2010, ktorým bol žalobcovi za zdaňovacie obdobie august 2007 vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty vo výške 76.890,49 €, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného č.: I/228/4411-22443/2011/993168-r zo dňa 23. februára 2011.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. súd rozhodnutie zruší len ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Podľa § 221 ods. 2 O.s.p. ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, prerušiť konanie, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu do právomoci, ktorého vec patrí.

S poukazom na uvedené pochybenie krajského súdu, keď vo veci posudzoval skutkový stav, ktorý sa týka inej veci (iného zdaňovacieho obdobia -november 2007, namiesto mesiaca august 2007) dospel senát najvyššieho súdu k záveru, že napadnutý rozsudok je nevyhnutné zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V novom konaní krajský súd posúdi vec, ktorá je predmetom tohto konania, t.j. rozhodnutie žalovaného, ktoré žalobca označil v žalobe.

II.

Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 21S /32/2011-62 zo dňa 16. apríla 2012 nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov. Proti predmetnému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie.

Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že v predmetnej veci žalobca požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov potom ako ho súd prvého stupňa uznesením č. k. 21S/32/ 2011-45 zo dňa 29.12.2011 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 66 €. Žalobca svoju žiadosť odôvodnil tým, že u neho nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie práva a že sa nachádza v zlej hospodárskej situácii, ktorú si sám nezapríčinil.

Krajský súd konštatoval že konanie o žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov je konaním návrhovým a dôkazné bremeno teda zaťažuje žiadateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov. Mal za to, že na žalobcovi spočívalo, aby riadne preukázal predložením dôkazov, že jeho pomery toto priznanie odôvodňujú, pričom v opačnom prípade nie je možné mu priznať oslobodenie od súdnych poplatkov. Poukázal na to, že súd nie povinný zadovážovať si dôkazy na preukázanie tvrdení žalobcu.

Podľa názoru krajského súdu aj keby žalobca skutočne vo svojom podnikaní hospodáril so stratou, ako sa to javí z jeho tvrdení uvedených v tlačive, nie je prípustné prenášať jeho podnikateľské riziko na štát.

Krajský súd ďalej uviedol, že v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania - právnickej osoby t. j. podnikateľa s tým, že podnikanie treba chápať ako činnosť pri, ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo k strate a okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný ani nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti alebo, že v dôsledku neúspešného podnikania v minulosti, sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov, pretože tým by došlo k prenášaní podnikateľského rizika respektíve jeho dôsledkov na štát, čo je neprípustné.

Krajský súd dal do pozornosti skutočnosť, že pomery žalobcu ako právnickej osoby by mohli odôvodňovať priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov len v prípade, ak by sa žalobca dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré nie sú v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napríklad z dôvodu vyššej moci. Prvostupňový súd dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a preto mu oslobodenie od súdnych poplatkov nepriznal, s poukazom na to, že navyše samotná platobná neschopnosť žalobcu nemôže byť dôvodom na priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa sa odvolal žalobca. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a sám rozhodol tak, že žalobcovi sa právo na oslobodenie od súdnych poplatkov priznáva. V dôvodoch odvolania zdôraznil, že tým, že riadnym spôsobom sa domáhal svojho práva na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného, žalobný návrh nie je prejavom svojvôle žalobcu a nie je možné ani konštatovať, že by išlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie práva. Tvrdil, že súdu preukázal, aká je jeho finančná situácia, ako aj, že výkon svojho podnikania musel prefinancovať úvermi v niekoľkých bankách a lízingových spoločnostiach a taktiež má podlžnosti voči sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam a na mzdách zamestnancov, s tým, že účtovné doklady doloží .

Odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie a konanie mu predchádzajúce v rozsahu a v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 212 ods. 1 O.s.p.), odvolanie prejednal bez pojednávania (§ 246c ods. 1 veta prvá a § 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel jednotyseľne k záveru, že odvolaniu žalobcu nie je možné priznať úspech.

Podľa ust. § 138 ods. 1 O. s. p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Zákonodarca v citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku pripúšťa možnosť čiastočného, prípadne úplného oslobodenia od súdnych poplatkov. Predpokladom priznania oslobodenia od súdnych poplatkov je v prvom rade samotná žiadosť účastníka konania, preukázanie dôvodov, spočívajúcich v majetkových, sociálnych, finančných a pod. pomeroch účastníka, odôvodňujúcich oslobodenie od súdnych poplatkov a súčasne preukázanie, že nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Povinnosťou súdu je skúmať splnenie podmienok pre oslobodenie od súdnych poplatkov v každom prípade individuálne a to aj vzhľadom na individuálnosť každého konania.

Odvolací súd v danej veci zhodne so súdom prvého stupňa dospel k záveru, že žalobca nesplnil zákonné podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov. Stotožnil sa s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, na ktoré súčasne poukazuje. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby, t. j. podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania, podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Zdôrazňuje, že krajský súd správne poukázal na to, že v konaní o návrhu účastníka konania na oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorý je podnikateľom, je treba posudzovať podnikanie ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i k strate. Z ustálenej judikatúry najvyššieho súdu vyplýva, že v prípadoch, ak podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, má pohľadávky alebo v dôsledku podnikania sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá potvrdil.

III.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodne krajský súd podľa § 224 ods. 3 O.s.p. v novom rozhodnutí.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.